

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 29 päivänä toukokuuta 2015

686/2015

Valtioneuvoston asetus

vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti

muutetaan vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (856/2012) 3 §:n 14 kohta, 10 §:n 1 momentti, 13 ja 14 §, 16 §:n 3 momentti, 22 §:n 3 momentti, 36 §:n 2 momentti, 37 §:n 1 momentti, 38 §, 39 §:n 1 momentti, 40 §:n 7 momentti, 55 §:n otsikko ja 1 momentti, 68 §:n 2 momentti, 72 §:n 3 momentti, 75 §:n 1 ja 3 momentti sekä 95 §:n 3 momentti, sekä *lisätään* 3 §:ään uusi 15–21 kohta seuraavasti:

3 §

Määritelmiä

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 14) *räjähdysvaarallisella pölyllä* sellaista pölyä, joka voi muodostaa kyseessä olevissa olosuhteissa räjähdyskelpoisen ilmaseoksen;
- 15) *terveydelle vaarallisella kemikaalilla* kemikaalia, joka aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamista ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1272/2008 (*CLP-asetus*) mukaisesti kemikaalin terveysvaaraominaisuuksien vuoksi luokitellaan vaaralliseksi kemikaaliksi;
- 16) *ympäristölle vaarallisella kemikaalilla* kemikaalia, joka CLP-asetuksen mukaisesti kemikaalin ympäristövaaraominaisuuksien vuoksi luokitellaan vaaralliseksi kemikaaliksi;
- 17) *fysikaalista vaaraa aiheuttavalla (palo- ja räjähdysvaarallinen) kemikaalilla* kemikaalia, joka CLP-asetuksen mukaisesti kemikaalin fysikaalisten vaaraominaisuuksien vuoksi luokitellaan vaaralliseksi kemikaaliksi sekä muuta palavaa nestettä, jonka leimahduspiste on enintään 100 °C;
- 18) *palavalla nesteellä* CLP-asetuksen mukaisen kategorian 1, 2 tai 3 syttyvää nestettä sekä muita nesteitä, joiden leimahduspiste on enintään 100 °C;
- 19) *syttyvällä nesteellä* CLP-asetuksen mukaisen kategorian 1, 2 tai 3 syttyvää nestettä;

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/18/EU (32012L0018); EUVL N:o L 197, 24.7.2012, s. 1

- 20) *syttyvällä kaasulla* CLP-asetuksen mukaisen kategorian 1 tai 2 syttyvää kaasua;
 21) *aerosolilla* CLP-asetuksen mukaisen kategorian 1 tai 2 aerosolia.

10 §

Pohjaveden suojelun huomioon ottaminen sijoituksessa

Tuotantolaitoksen sijoituksessa tärkeällä tai muulla vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella tai sen läheisyydessä on varmistettava, ettei tuotantolaitoksessa mahdollisesti tapahtuvan 5 §:ssä tarkoitetun onnettomuuden seurauksena aiheudu ympäristönsuojelulain (527/2014) 17 §:ssä tarkoitettua pohjaveden pilaantumista ja ettei pohjaveteen pääse vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annetun valtioneuvoston asetuksen (1022/2006) 4 a §:ssä tarkoitettua ainetta.

13 §

Palavien nesteiden ja syttyvien kaasujen sekä aerosolien ja pyroforisten aineiden varastojen sijoitus

Palavaa nestettä tai pyroforista ainetta sisältävän säiliön ja kappaletavaravaraston suojaetäisyydet ulkopuoliseen toimintaan nähden määritetään niiden palamisessa syntyvän lämpösäteilyn vaikutusten perusteella. Suojaetäisyyksiä määritettäessä on otettava huomioon myös palavan nesteen ylikiehumisen mahdollisuus.

Syttyvää jäähdyttämällä nesteytettyä kaasua sisältävän säiliön suojaetäisyydet ulkopuoliseen toimintaan nähden määritetään säiliöpalossa syntyvän lämpösäteilyn vaikutusten perusteella.

Muita kuin 2 momentissa tarkoitettuja syttyviä kaasuja tai aerosoleja sisältävien säiliöiden ja kappaletavaravarastojen etäisyydet määritetään mahdollisessa vuodossa syntyvän, välittömästi tai viiveellä syntyvän kaasupilven palamisesta aiheutuvan lämpösäteilyn vaikutusten ja painevaikutusten perusteella. Nesteytettyjä syttyviä kaasuja sisältävien varastojen sijoituksessa on otettava lisäksi huomioon säiliössä mahdollisesti tapahtuvan räjähdysvaikutukset. Syttyvää kaasua sisältävien pullojen ja aerosolien sijoituksessa on otettava huomioon myös niiden käyttäytyminen tulipalotilanteessa.

14 §

Orgaanisten peroksidien ja itsereaktiivisten aineiden ja seosten varastojen sijoitus

Orgaanisten peroksidien ja itsereaktiivisten aineiden ja seosten säiliöiden ja kappaletavaravarastojen suojaetäisyydet ulkopuoliseen toimintaan nähden määritetään räjähdyksessä syntyvien painevaikutusten perusteella. Suojaetäisyyksiä määritettäessä on otettava huomioon myös heitteistä aiheutuva vaara.

16 §

Terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien varastojen sijoitus

Sellaiset kategorian 1 välittömästi myrkyllistä kaasua sisältävät säiliöt, joiden vuotamisesta voi olla seurauksena suuronnettomuus, on sijoitettava suojarakennukseen tai ne on muulla tavoin varustettava niin, että säiliöstä vuotanut kaasu voidaan saada talteen.

Yhteen sopimattomien ja erityisvaaraa aiheuttavien kemikaalien huomioon ottaminen sijoituksessa

Seuraavat kemikaalit ja kemikaaliryhmät, joihin voi liittyä erityisvaaroja, on pidettävä erillään muista kemikaaleista ja kemikaaliryhmistä:

- 1) palavat nesteet, syttyvät kaasut ja aerosolit;
- 2) orgaaniset peroksidit;
- 3) räjähtävät kemikaalit;
- 4) happi ja muut voimakkaasti hapettavat kemikaalit;
- 5) ilman kanssa kosketuksiin joutuessaan itsestään syttyvät kemikaalit;
- 6) helposti itsestään hajoavat kemikaalit;
- 7) muut myrkyllisyytensä, hajoavuutensa taikka reagoimisensa takia erityisvaaraa aiheuttavat kemikaalit.

Rakennusten palo-osastointi

Tilat, joissa käsitellään 14 §:ssä tarkoitettuja kemikaaleja taikka syttyviä nesteitä (kategoria 1—2), syttyviä kaasuja tai aerosoleja, tulee erottaa omiksi palo-osastoikseen.

Rakennuksen paineenkevennys

Jos huonetilassa käsitellään syttyviä kaasuja, syttyviä nesteitä (kategoria 1—2) tai 14 §:ssä tarkoitettuja kemikaaleja tai jos prosessiin muuten liittyy räjähdysvaara, tilan painetta tulee voida keventää joko kevytrakenteisten rakenteiden kautta tai paineenkevennyslaittein siten, että räjähdyksessä syntyvä paine voi purkautua ulos suuntaan, jossa henkilövahinkojen mahdollisuus jää mahdollisimman vähäiseksi.

Välittömästi myrkyllisten kaasujen käsittelytilat

Tiloista, joissa käsitellään välittömästi myrkyllisiä kaasuja (kategoria 1—3), ei saa olla suoraa yhteyttä sellaisiin tiloihin, joissa ihmisiä työskentelee muissa kuin kemikaalien käsittelyyn tai varastointiin liittyvissä tehtävissä.

Tilojen ovien on oltava automaattisesti sulkeutuvat ja ulospäin aukeavat. Tiloissa ei saa olla avonaisia ikkunoita eikä muita aukkoja, joista kaasu voi onnettomuustilanteessa päästä leviämään.

Sisäpinnat

Jos huonetilassa käsitellään tai varastoidaan palavaa nestettä, syttyvää kaasua tai aerosolia, huonetilan seinien ja kattojen sisäpintojen materiaalien tulee olla vähintään maankäyttö- ja rakennuslain nojalla annetun Suomen rakentamismääräyskokoelman rakennusten paloturvallisuutta koskevan osan E1 mukaista luokkaa A2—s1,d0.

686/2015

40§

Ilmanvaihto

Tilojen, joissa käsitellään välittömästi myrkyllisiä kaasuja (kategoria 1—3) sellaisessa laajuudessa, että niistä voi vuoto- tai muussa tilanteessa aiheutua välitöntä terveysvaaraa, tulee olla alipaineistettuja ja niissä tulee olla muiden tilojen ilmanvaihdosta erillinen ilmanvaihto.

55§

Kaasujen, höyryjen, sumujen ja pölyjen leviämisen estäminen

Kemikaalien käsittely ja varastointi sekä säiliöiden täyttäminen ja tyhjentäminen on toteutettava niin, että vapautuvien kaasujen, höyryjen, sumujen ja pölyjen määrä jää mahdollisimman pieneksi. Jos vapautuvista kaasuista, höyryistä, sumuista tai pölyistä voi olla vaaraa terveydelle tai ympäristölle, ne on kerättävä talteen tai käsiteltävä vaarattomiksi tarkoitukseen soveltuvin menetelmin.

68§

Staattinen sähkö ja potentiaalintasaus

Helposti varautuvaa syttyvää nestettä sekä syttyvää kaasua sisältävät maanpäälliset säiliöt, putkistot, laitteistot ja koneet on yhdistettävä potentiaalintasaukseen ja maadoitettava, jos staattinen sähkö voi aiheuttaa vaaraa.

72§

Vaaratilanteiden havaitseminen ja hälytykset

Tilat ja alueet, joissa käsitellään välittömästi myrkyllisiä kaasuja (kategoria 1—3) sellaisessa laajuudessa, että niistä voi vuoto- tai muussa tilanteessa aiheutua välitöntä terveysvaaraa, on varustettava vuodoista hälyttävillä ja varoittavilla järjestelmillä, joista on järjestetty hälytys jatkuvasti valvottuun paikkaan.

75§

Sammutus-, jäähdytys- ja torjuntajärjestelyt kemikaalien varastoinnissa

Tuotantolaitoksilla, joilla on yli 100 kuutiometriä maan päällä varastoitavia palavia nesteitä tai syttyviä kaasuja, on oltava kiinteä sammutusvesiputkisto.

Täyttö- ja tyhjennyspaikka, jossa käsitellään syttyviä nesteitä (kategoria 1—2) tai syttyviä kaasuja, on varustettava kiinteällä vaahdotus- tai vesivalelulaitteistolla, jos paikalla voi samanaikaisesti käsitellä kahta tai useampaa säiliöautoa tai junavaunua.

686/2015

95 §

Emulsioräjähdyksaineen varastointi räjäytystyömaalla

Maanalaisessa tilassa matriisi on varastoitava kontissa tai 86 §:ssä tarkoitetun rakentamismääräyskokoelman mukaisen EI60 paloluokituksen täyttävässä alumiinisessa kuljetussäiliössä.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2015.

Helsingissä 21 päivänä toukokuuta 2015

Työministeri Lauri Ihalainen

Teollisuusneuvos Tapani Koivumäki